

POSTĘPOWANIE HABILITACYJNE

prowadzone w Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach zgodnie z art. 221 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn. Dz. U. z 2023, poz. 742) oraz w oparciu o uchwałę Senatu Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach nr 18/2021 z dnia 28 czerwca 2021 r. w sprawie zasad i trybu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach

UCHWAŁA

§ 1

Komisja Habilitacyjna w składzie: **Przewodniczący** – prof. dr hab. Maciej Buszewicz (Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie), **sekretarz** – dr hab. Sybilla Skałuba (Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach), **recenzenci** – prof. dr hab. Anna Wysocka (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), prof. dr hab. Andreas Guskos (Akademia Sztuki w Szczecinie), dr hab. Rafał Łubowski (Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu), prof. dr hab. Błażej Ostoję Lniski (Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie), **członek** – dr hab. Dariusz Gajewski (Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach) powołana dnia 19 maja 2023 r. przez Radę Dyscypliny Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach (uchwała X/2023) w celu przeprowadzenia postępowania w sprawie nadania Panu **drowi Marcinowi Hajewskiemu** stopnia doktora sztuki w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki - wszczętego na jego wniosek w dniu 5 grudnia 2022 roku, działając a podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, po zapoznaniu się z recenzjami oraz dokumentacją wniosku, po przeprowadzeniu dyskusji, stwierdza że aktywność oraz osiągnięcia artystyczne Pana Marcina Hajewskiego stanowią istotny wkład w rozwój dyscypliny artystycznej sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki i wyraża pozytywną opinię w sprawie nadania Mu stopnia doktora habilitowanego sztuki w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej: sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki, uznając spełnienie przesłanek o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 1-3 wskazanej ustawy, warunkujących nadanie stopnia doktora habilitowanego. **Przychyla się zatem do poparcia wniosku Pana dra Marcina Hajewskiego** w sprawie nadania mu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej: sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki, uznając ten wniosek za uzasadniony (przy 6 głosach pozytywnych, 1 głosie wstrzymującym się).

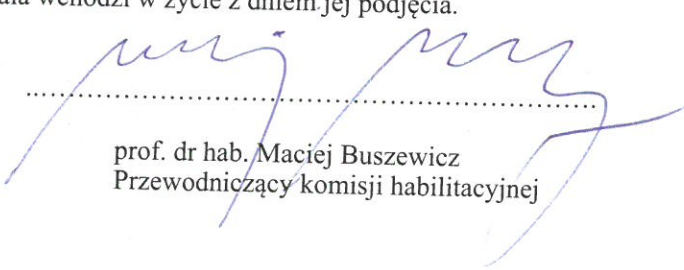
UZASADNIENIE:

Wynik głosowania oznacza, że Komisja niejednogłośnie podjęła w/w. uchwałę, pozytywnie opiniując wniosek Habilitanta w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego.

Komisja stwierdza, iż mimo niedostatków dokumentacji i spornych kwestii odnośnie autoreferatu, wynikających w toku dyskusji między członkami komisji, awans naukowy Pana dr Marcina Hajewskiego jest jak najbardziej uzasadniony. Habilitant wykazuje się znaczącą aktywnością dydaktyczną, wysokim kunsztem technologicznym, jak również działaniami o charakterze organizacyjnym, społecznym i kulturalnym, a dorobek artystyczny jest przekonujący i spełnia wymogi ustawowe stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego sztuki, określone w art. 219 Ustawy z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn. Dz. U. z 2023, poz. 742).

§ 2

Na niniejszą uchwałę nie przysługuje zażalenie. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

.....
prof. dr hab. Maciej Buszewicz
Przewodniczący komisji habilitacyjnej

Warszawa, 25.10.2023 r.

Załącznik nr. 3

KOMISJA HABILITACYJNA

POSTĘPOWANIE HABILITACYJNE

prowadzone w Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach zgodnie z art. 221 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn. Dz. U. z 2023, poz. 742) oraz w oparciu o uchwałę Senatu Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach nr 18/2021 z dnia 28 czerwca 2021 r. w sprawie zasad i trybu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach

Wnioskodawca postępowania habilitacyjnego: dr Marcin Hajewski (Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach).

Postępowanie wszczęte dnia 5 grudnia 2022 r. w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA KOMISJI HABILITACYJNEJ

Komisja w składzie: **Przewodniczący** – prof. dr hab. Maciej Buszewicz (Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie), **sekretarz** – dr hab. Sybilla Skałuba (Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach), **recenzenci** – prof. dr hab. Anna Wysocka (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), prof. dr hab. Andreas Guskos (Akademia Sztuki w Szczecinie), dr hab. Rafał Łubowski (Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu), prof. dr hab. Błażej Ostoja Lniski (Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie), **członek** – dr hab. Dariusz Gajewski (Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach) otworzył **Przewodniczący Komisji** – prof. dr hab. Maciej Buszewicz. Po przywitaniu członków Komisji i sprawdzeniu listy obecności poinformował, że Komisja może obradować i podjąć ważną uchwałę, ponieważ obecnych jest 7 osób.

Wszyscy członkowie Komisji potwierdzili zapoznanie się z dokumentacją przedstawioną przez Habilitanta, dziełem stanowiącym podstawę postępowania oraz recenzjami w sprawie.

Przewodniczący Komisji – prof. dr hab. Maciej Buszewicz

Przewodniczący rozpoczął obrady od zadania pytania komisji, czy zapoznała się z treścią wszystkich recenzji i konkluzji dostarczonych drogą mailową.

Wszyscy członkowie odpowiedzieli twierdząco. Przewodniczący zaproponował odczytanie konkluzji i udzielenie komentarza recenzentom w kolejności od Pani dr hab. Anny Wysockiej.

Dr hab. Anna Wysocka rozpoczęła od konkluzji:

Pan doktor Marcin Hajewski w sposób profesjonalny oraz atrakcyjny wizualnie przygotował rzetelną dokumentację swojego bogatego dorobku, przede wszystkim artystycznego popularyzatorskiego, jaki i dydaktycznego oraz organizacyjnego.

Zamieszczone informacje oraz fotografie potwierdzają fakt, że habilitacja powinna być przekonywującym manifestem samodzielności oraz dojrzałości.

Postawa artystyczna kandydata jest wyrazista i ukształtowana, a jego aktywność na polu sztuki istotna oraz znacząca. Wskazane do oceny zrealizowane osiągnięcia artystyczne Pana doktora Marcina Hajewskiego spełnia wymóg oryginalności. Zastosowana artykulacja w cyklu grafik pod tytułem „Myśl niezapowiedziana” jest interesująca zarówno w towarzyszącej jej podbudowie teoretycznej, jak i praktyce artystycznej.

Jednocześnie wpisuje się w wypracowaną, konsekwentną drogę rozwoju. Bardzo istotne jest zaangażowanie habilitanta w upowszechnianie wiedzy o grafice polskiej, szczególnie wśród młodych adeptów sztuki. Działania Pana doktora Marcina Hajewskiego w tym obszarze zdecydowanie wykraczają poza macierzystą uczelnię. Przeanalizowane oraz poddane szczegółowej ocenie osiągnięcia artystyczne niewątpliwie stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny, spełniając tym samym wymagania określone (tutaj recenzentka podaje wszystkie dane dotyczące ustawy). Wobec powyższego popieram wniosek Pana doktora Marcina Hajewskiego o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Prof. dr hab. Anna Wysocka: *Myszę, że w konkluzji właściwie jest wszystko, jeśli chodzi o mój stosunek do twórczości oraz przedstawionego osiągnięcia Pana Marcina Hajewskiego. Przy czym muszę powiedzieć szczerze, że moja recenzja nie jest entuzjastyczna, bowiem towarzyszyły mi wątpliwości dotyczące przedstawionego dzieła, ale ostatecznie, po głębokiej analizie, ocena jest pozytywna. Uważam, że pewne uwagi, które pojawiły się też w recenzji Pana dr. hab. Rafała Łubowskiego są zbieżne z moimi, a w szczególności te dotyczące autoreferatu.*

Przewodniczący prof. dr hab. Maciej Buszewicz: Po zakończeniu wypowiedzi Pani dr hab. Anny Wysockiej przewodniczący poprosił drugiego recenzenta o wypowiedź.

Dr hab. Adreas Guskos: *Pan dr Marcin Hajewski realizuje prace z zakresu grafiki artystycznej konsekwentnie podążając drogą wynikającą z obranej strategii artystycznej. Realizuje cykle prac budujące spójną narrację związaną z wybraną tematyką, która oscyluje wokół analizy doświadczeń jednostki na podstawie własnych przeżyć. (...) Rozwija swoje umiejętności warsztatowe realizując projekty badawcze związane z technologią druku. Jest uczestnikiem wielu gremiów związanych z działalnością organizacyjną aktywnie włączając się w działania promujące kulturę i sztukę. Wykazuje się również aktywnością na polu dydaktycznym. (...) Zrealizowany cykl „Myśl Niezapowiedziana” prezentuje wysoki poziom wypowiedzi artystycznej, zarówno pod względem ideowym, jak i warsztatowym, będąc efektem wieloletnich poszukiwań twórczych i doskonalenia warsztatu artystycznego.*

Stwierdzam, że cykl grafik „Myśl Niezapowiedziana” jest oryginalnym osiągnięciem artystycznym stanowiącym znaczny wkład w rozwój dyscypliny sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki, popierając wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego Panu dr. Marcinowi Hajewskiemu.

Dr hab. Andreas Guskos: *Kończąc swoją wypowiedź chcę zwrócić szczególną uwagę na aspekt technologiczno-warsztatowy przedłożonego dzieła, który znacząco wpływa na jego wartość. Nie widzę zatem powodów, aby w/w habilitant, miał być zdyskredytowany z powodu nie używania innych współczesnych mediów sztuki, co zostało mu zarzucone w negatywnej recenzji Pana dr. hab. Rafała Łubowskiego.*

Przewodniczący prof. dr hab. Maciej Buszewicz : Kolejną osobą, którą wskazał przewodniczący jest prof. Błażej Ostoja Lniski.

Prof. Błażej Ostoja Lniski: *W sensie ogólnym projekt „Myśl niezapowiedziana” dotyczy problemu w komunikacji w relacjach międzyludzkich a także wiążącego się z tym poczucia niezrozumienia oraz alienacji. Uniwersum Hajewskiego jest przestrzenią, w której dominuje czerń. Człowiek w tym świecie jest skazany na „rozpamiętywanie”, a przeszłość zawsze przygniata teraźniejszość. Maszyna destylująca pozostaje w nieustannym ruchu, myśli się tłoczą, para się wydobywa, lecz to,*

co otrzymujemy jako destylat nie stanowi dobrego fundamentu do budowania nowych konstruktów – rana nawet zagojona nosi ślad w postaci blizny (o czym opowiadają kolejne grafiki w cyklu). Samotność indywiduum potęguje ironia losu – rozpaczliwie poszukująca sensu jednostka nawet po odkryciu podobnych sobie nie jest w stanie zmienić statusu quo, ponieważ obecność innych (nawet myślących i odczuwających podobnie) na skutek braku komunikacji nie zmniejsza jej poczucia izolacji, a jedynie je pogłębia. A zatem pierwotna chęć i dążenie do odzyskania „utraconego obrazu” wydają się z góry skazane na niepowodzenia, sens działania jednostki zasadza się nie na osiągnięciu celu, ale ponawianiu prób i ciągłym poszukiwaniu tego, co zostało zagubione. Tu myślę – leży główne przesłanie cyklu, który w sposób metaforyczny, czasem żartobliwy dotyka spraw jak najbardziej poważnych.

Prace składające się na projekt „Myśl niezapowiedziana” tworzą spójny zestaw wyrażający wieloletnie przemyślenia ich autora na temat sztuki, natury powstawania obrazu graficznego, jak i mechanizmów i przyczyn generowania takich a nie innych obrazów w ludzkiej pamięci. Artysta tworząc swój projekt odwoływał się do własnych emocji, co nadaje każdej z prac osobiste piętno z zarazem nadaje projektowi cech autentyzmu. Wszystko to sprawia, że „Myśl niezapowiedziana” może być odczytywana na wielu poziomach. Swoboda i rozmach cechujące wszystkie prace świadczą o świetnej znajomości warsztatu graficznego, a w świetle całego dorobku dr Marcina Hajewskiego możemy wysnuć wniosek, że artysta świadomie pracuje nad rozwijaniem swojego języka artystycznego znajdując dla wyrażania swoich przemyśleń odpowiednią formę. Prace stanowiące projekt „Myśl niezapowiedziana” stanowią znaczący wkład w rozwój sztuk pięknych. Wnioskuje o przyznanie dr Marcinowi Hajewskiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

Prof. Błażej Ostoja Lniski: Nie mam żadnych wątpliwości co do Pana Hajewskiego, że jest świetnym artystą i świetnym pedagogiem.

Przewodniczący prof. dr hab. Maciej Buszewicz: Również przewodniczący poprosił prof. UAP dr hab. Rafała Łubowskiego o przedstawienie konkluzji swojej negatywnej recenzji.

Dr hab. Rafał Łubowski: Po bardzo wnikliwym zapoznaniu się z przejawami dorobku artystycznego pana doktora Marcina Hajewskiego, który był przedmiotem ocen w niniejszej recenzji, mam spore wątpliwości, co do pełnej dojrzałości twórczej oraz ewidentnej ponadprzeciętności przedstawionego przez Habilitanta, wskazanego na potrzeby postępowania habilitacyjnego (w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki) osiągnięcia artystycznego (dzieła habilitacyjnego), opatrzonego przez Autora tytułem „Myśl niezapowiedziana” oraz wnoszenia przez nie znacznego wkładu w rozwój dyscypliny. Poza tym sądzę, że osiągnięcia artystyczne i twórcze pana doktora Marcina Hajewskiego, zrealizowane przez Niego w podoktorskim okresie działalności – również nie wnoszą jeszcze, znacznego wkładu w rozwój dyscypliny. Aktywność artystyczna Habilitanta związana ze współpracą z instytucjami innymi niż macierzysta uczelnia, jeśli nawet jest bogata pod względem liczby wystaw zbiorowych – to jednak pod względem liczby upublicznionych w podoktorskim okresie działalności Kandydata dzieł graficznych oraz liczby zorganizowanych przez Niego wystaw indywidualnych – jest zauważalnie zbyt uboga. Kandydat powinien moim zdaniem wzbogacić jeszcze znacząco swój dorobek artystyczny i twórczy (przede wszystkim pod względem ilości zrealizowanych dzieł oraz ich twórczej głębi) oraz przygotować bardziej dojrzałe pod względem jakości twórczej wskazane osiągnięcia artystyczne po to, żeby z powodzeniem mógł On ubiegać się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Obecne starania dotyczące uzyskania ww. stopnia przez pana doktora Marcina Hajewskiego

– przy wielkim szacunku dla Osoby Habilitanta, obszaru Jego poszukiwań artystycznych oraz znacznym zaangażowaniu Kandydata w działalność dydaktyczną, organizacyjną i popularyzującą grafikę artystyczną – uważam niestety za przedwczesne. Biorąc pod uwagę, wszystkie przedstawione powyżej wnioski, stwierdzam, że osiągnięcia artystyczne oraz aktywność artystyczna pana doktora Marcina Hajewskiego nie spełniają niestety wymagania art. 219. Odnosząc się do wszystkich przedstawionych powyżej uwag, inicjatywy nadania stopnia doktora habilitowanego (w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki) panu doktorowi Marcinowi Hajewskiemu – niestety nie popieram.

Przewodniczący prof. dr hab. Maciej Buszewicz: Po przedstawieniu konkluzji i opinii recenzentów przewodniczący oddał głos Panu dr hab. Darkowi Gajewskiemu pełniącemu funkcję członka komisji habilitacyjnej.

Dr hab. Darek Gajewski: Obserwując wiele lat poczynania habilitanta dla mnie warsztat jakim operuje i podejście do niego jest wyjątkowe.

Ważne dla Marcina są rysunek, konstrukcja ciężar, tło powierzchni, technika jak i mechanika. Możemy to zaobserwować w wielu realizacjach graficznych, gdzie te elektryczne i mechaniczne formy rozkłada na części pierwsze wnikając w ich strukturę i funkcję. Odnajduje i utrwala rzeczy, miejsca, emocje i myśli. Poszukuje formy aby uzyskać ich obecność.

*Pojawienie się pewnej metafory o której wspomniał również Pan **Prof. Błażej Ostoja Lniski** w swojej recenzji, która jest według mnie mocno lapidarna w tym pozytywnym znaczeniu, ujawnia wschodnie, ascetyczne obrazowanie tak charakterystyczne dla przedłożonego dzieła.*

Pozwolę sobie przywołać tu dwa nazwiska: David Cerny (rzeźba), Dalibor Smutny (grafika) z Akademii Sztuk Pięknych w Pradze by uświadomić Państwu, że różnimy się od siebie na wielu płaszczyznach zarówno twórczych jak i mentalnych ale jednocześnie dopełniamy się na polu artystycznym i dydaktycznym. David Cerny jest osobowością mocno ekspansywną i momentami kontrowersyjną. Dalibor Smutny w przeciwieństwie do niego jest introwertyczny i minimalistyczny, mocno skupiony na warsztacie graficznym. Rzadko wystawia swoje prace zamykając się przede wszystkim w swoim świecie pracowni.

Widzę też pewne odniesienia do artystów tj.: Tony'ego Cragga (Laboratorium Martwa Natura nr 4), Paolo Uccello (Mazzocchio), Rodriga Valenzuela (Praca po pracy #12) czy też Tomasza Tatarczyk (Bez tytułu - Wzgórza).

Dr hab. Sybilla Skaluba:

Elementarnym powodem umacniającym moje pozytywne stanowisko wobec twórczości habilitanta jest fakt, że jest on wizjonerem, gdzie proces jego kreacji jest poprzedzony głęboką analizą i tytaniczną pracą warsztatową. Podczas dochodzenia do finalnego dzieła zmagają się z wszelkiego rodzaju porażkami i sukcesami. Bardzo żałuję, że nie ujął tego w swoim autoreferacie i nie przedstawił Państwu sposobu w jaki analizuje zadany sobie temat. To godziny pracy przy prasie graficznej, szkice, brudnopisy, których tu zabrakło a jest to znaczący punkt na mapie jego zmagania z materią graficzną. Dlatego myślę, że musi to mocno tu teraz wybrzmieć by dopełnić całości ogłędu habilitanta.

Przewodniczący prof. dr hab. Maciej Buszewicz podziękował wszystkim przedmówcom i przedstawił swoją opinie jako ostatni ze zgromadzonych:

Mając często do czynienia z habilitantami niestety muszę z przykrością stwierdzić, że mają oni spory problem w zrozumieniu, czym jest praca habilitacyjna w sensie opisu dzieła i dochodzenia do tego dzieła. Większość z tych autoreferatów jest często na nie najlepszym poziomie i tak jest w istocie także w przypadku Pana Hajewskiego. Chodzi mi przede wszystkim o manierę nazywania rzeczy w sposób trudny do określenia, w pseudopoetycki sposób, przy użyciu koślawej metafory. Jednak odsuwając to wszystko na bok obudziła się we mnie pewna aura skojarzeniowa podczas wystawy Pana Marcina Hajewskiego w Domu Angielskim w Gdańsku, gdzie miałem możliwość zapoznać się bezpośrednio z jego grafikami.

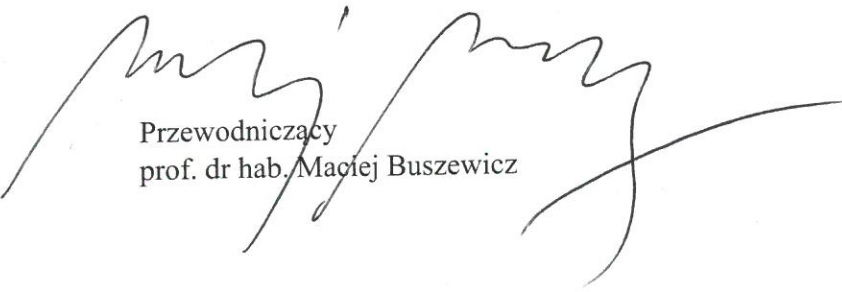
Przypomniał mi tym swoim działaniem i pracami podejście do uprawiania filozofii przez Blaise'a Pascala, zbiór myśli, a nie jednorodny i uporządkowany system filozoficzny. Myślę tu o reakcji autora na otoczenie w wyniku czego tworzy, budując relacje między oglądaniem świata a zjawiskiem które w danym momencie go zainteresowało, pobudziło jego wyobraźnię i chęć do przysłowiowego „brudzenia” papieru. Tworzy na bazie zbioru myśli nie podpierając go żadnym systemem. Habilitant zatem stawia na sztukę stosowaną „Kunst” i jej jakość warsztatową. Jedyna rzecz wymiera w sztuce to: jak to jest zrobione, to jest coś, co możemy obejrzeć, wycenić, zważyć, mamy ku temu narzędzia.

Artysta nie ma obowiązku budowania systemów, nie ma obowiązku obudowywania się relacjami z innymi rodzajami doznań i różnymi zmysłami, może po prostu „brudzić” papier i to staje się wystarczającym aktem twórczym. Dlatego w/w skojarzenie z Pascalem wydaje mi się tu w pełni uprawnione.

Znalazłem również jakąś relację między tym co on robi a moją własną recepcją, którą zawarłem w eseju w którym miałem dokonać pewnej krótkiej analizy: co odróżnia dzieło rzemieślnicze od dzieła sztuki. Za każdym razem przedmiot zarówno rzemieślniczy jaki i artystyczny powstaje w procesie pracy, który jest czasochłonny i wymaga skupienia. W przypadku rzemieślnika uwaga i myśli ogniskują się na technicznej stronie obiektu i nie przedostają się do odbiorcy gdzie dzieło artystyczne jest nimi naszpikowane.

Szacunek do rzemiosła i umiejętności warsztatowych jaki reprezentuje habilitant jest podstawą każdej aktywności i uczciwości artystycznej bez których nie ma żadnej sztuki a przede wszystkim dydaktyki. Życzyłbym każdej uczelni tak doświadczonego wykładowcy.

Po zakończeniu swojej wypowiedzi i krótkiej dyskusji kończącej obrady, przewodniczący podziękował wszystkim za spotkanie oraz obecność i przeszedł do głosowania jawnego. W głosowaniu brało udział 7 członków komisji, z czego 6 głosów było na TAK i jeden wstrzymał się od głosu.

Przewodniczący
prof. dr hab. Maciej Buszewicz

Sekretarz
dr hab. Sybilla Skałuba